



Revisionsrapport – Riksarkivets årsredovisning 2020

Riksrevisionen har granskat Riksarkivets årsredovisning 2020, daterad 2021-02-22.

Vi vill med denna revisionsrapport uppmärksamma er på iakttagelser från vår granskning.

Våra iakttagelser om överskriden anslagskredit och väsentligt underskott i avgiftsbelagd verksamhet med krav på full kostnadstäckning har påverkat revisionsberättelsen. Vi har lämnat ett uttalande med reservation om ledningen efterlevt de föreskrifter som är tillämpliga för användning av anslag och inkomster.

Vi vill att ni svarar på denna revisionsrapport senast 2021-04-29. Beskriv om och i så fall vilka åtgärder ni planerar för att rätta till iakttagelserna.

Överskriden anslagskredit – Brister i uppföljning av avgiftsfinansierad verksamhet med ekonomiskt mål upp till full kostnadstäckning

Riksarkivet saknar upprättade rutiner för löpande uppföljning av de avgiftsfinansierade verksamheterna med det ekonomiska målet upp till full kostnadstäckning.

Detta har inneburit att Riksarkivet under 2020 haft en osäkerhet i

- hur stor del av verksamheternas kostnader som avgifterna kommer att täcka
- hur mycket anslag som myndigheten behöver använda för att täcka underskottet i de avgiftsfinansierade verksamheterna
- prognoserna för myndighetens anslagsförbrukning för 2020.

Efter årsskiftet framkom det att avgifterna från verksamheterna täckte en mindre del av verksamheternas kostnader än vad Riksarkivet bedömt under 2020. Därför har Riksarkivet behövt använda mer anslagsmedel för att täcka underskottet i dessa verksamheter än vad myndighetens prognoser för 2020 visat. Detta har lett till att Riksarkivet har överskridit anslagskrediten för utgiftsområde 17 anslag 6:1, anslagspost 1

Riksarkivet med 1,4 miljoner kronor trots att regeringen beslutat om en utökad anslagskredit på 27 miljoner kronor i december 2020. Vi har därför lämnat ett uttalande med reservation om ledningen efterlevt de föreskrifter som är tillämpliga för användning av anslag och inkomster.

Rekommendationer

Vi rekommenderar Riksarkivet att

- fortsätta arbetet med att ta fram rutiner för löpande uppföljning av de avgiftsfinansierade verksamheterna
- börja arbeta enligt de framtagna rutinerna.

Väsentligt ackumulerat underskott i avgiftsfinansierad verksamhet med krav på full kostnadstäckning

Riksarkivet har under flera års tid ackumulerat ett allt större underskott i avgiftsfinansierad verksamhet med krav på full kostnadstäckning. I årsredovisningen 2020 uppgick det ackumulerade underskottet till 25,3 miljoner kronor vilket motsvarar 196 % av verksamhetens totala intäkter. Underskottet hänför sig främst till avgiftsområdet Digitaliseringstjänster.

Avgifterna ska beräknas så att avgifterna helt täcker verksamhetens kostnader enligt 5 § avgiftsförordningen (1992:191). Detta innebär att avgifterna ska beräknas så att intäkterna på ett eller några års sikt täcker verksamhetens kostnader enligt ESV:s föreskrifter till 5 § avgiftsförordningen (1992:191).

Riksarkivet ska redovisa en plan för hantering av det ackumulerade underskottet för Digitaliseringstjänster, enligt regleringsbrevet för 2020. Riksarkivet lämnade i början av december 2020 en begäran till Kulturdepartementet om att bli tilldelade särskilda anslagsmedel för att täcka underskottet alternativt att få skjuta fram kostnaderna på en obestämd tid. Denna begäran hade sin grund i Riksarkivets bedömning om

- en låg omsättning de kommande åren för Digitaliseringstjänster
- en begränsad möjlighet att höja avgifterna.

Riksarkivet har utöver begäran till Kulturdepartementet inte vidtagit några andra åtgärder eller upprättat någon plan för att minska det ackumulerade underskottet.

Vi bedömer att det är osannolikt att Riksarkivet inom några års sikt kan uppnå det ekonomiska målet full kostnadstäckning för avgiftsområdet digitaliseringstjänster. Vi har därför lämnat ett uttalande med reservation om ledningen efterlevt de föreskrifter som är tillämpliga för användning av anslag och inkomster.

Rekommendationer

Vi rekommenderar Riksarkivet att fortsätta dialogen med Kulturdepartementet för att finna ett lämpligt sätt att hantera det ackumulerade underskottet för avgiftsområdet Digitaliseringstjänster.

Ansvarig revisor Henrik Söderhielm har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Malin Salomonsson har varit föredragande.

Henrik Söderhielm

Malin Salomonsson

Kopia för kännedom:

Regeringen

Kulturdepartementet

Finansdepartementet, budgetavdelningen